

Turinys

1.1 Valstybė – tai aš!.....	1
1.2 Anglijos revoliucija.....	3
1.3 Apšvietos epocha.....	5
1.4 Kasdienis europiečių gyvenimas XVIII a.....	7
1.5 Jungtinių Amerikos Valstijų susikūrimas.....	9
1.6 1789 m. Prancūzijos revoliucija.....	11
1.7 „Revoliucija ryja savo vaikus“.....	13
2.1 Aukso laisvės virsta bajorų savivale.....	15
2.2 Respublikos grėsmingosios kaimynės.....	17
2.3 Abiejų Tautų Respublikos I padalijimas.....	19
2.4 Ketverių metų seimo reformos.....	21
2.5 1794 metų Tado Kosciūškos sukilimas.....	23
2.6 Apšvietos idėjos LDK švietime, kultūroje ir ūkyje.....	25
2.7 XVIII a. LDK visuomenė.....	27
3.1 Generolas tampa imperatoriumi.....	29
3.2 Nuo Napoleono triumfo iki pralaimėjimo.....	31
3.3 Vienos kongresas.....	33

3.4 Bundančios tautos.....	35
3.5 Tautų kalėjimas.....	37
3.6 Plieninis kancleris suvienija Vokietiją.....	39
3.7 Viva Italia!.....	40
4.1 Patekus į „tautų kalėjimą“.....	41
4.2 Prancūzmetis Lietuvoje.....	43
4.3 Vilniaus universitetas – XIX a. Lietuvos kultūros centras.....	45
4.4 1830–1831 metų sukilimas.....	47
4.5 Lietuvių tautinio atgimimo ištakos.....	49
4.6 XIX a. Lietuvos ūkis ir visuomenė.....	51
4.7 Dvarai ir pirkios.....	53
4.8 1863–1864 metų sukilimas.....	55
1. Ar išmokai?.....	57
2. Chronologija.....	59
3. Žemėlapis nagrinėjimas.....	60
4. Vaizdinių šaltinių nagrinėjimas.....	61
5. Rašytinių šaltinių nagrinėjimas.....	63

– temos puslapis vadovelyje

LAIKAS. Istorijos užduočių sąsiuvinis 9 klasei. I dalis

Darbai su 2015 m. atnaujintu istorijos vadovėliu LAIKAS 9

ISBN 978-9955-26-527-6

© I. Kapleris, A. Meištas, K. Mickevičius
© Leidykla BRIEDIS, 2015 m.
Parodų g. 4, LT-04133 Vilnius
e. knygynas www.briedis.lt, info@briedis.lt

Spausdino AB „SPAUDA“
Laisvės pr. 60, Vilnius LT-05120
www.spauda.com, info@spauda.com

Spausdinti panaudotas chloru ir jo junginiais nebalintas popierius

Iliustracijų šaltiniai

AKG, 5, 11, 14, 33 p.; Archiv Gerstenberg, Wietze, 39 p.; Bibliothèque Nationale, Paris, 12 p.; Bibliothèque polonaise de Paris, 48 p.; BPK, 34 p.; Corbis, 29 p.; Driskius K., 28 p.; <http://historiadesigneteoria.blogspot.lt/>, 62 p.; <http://www.bl.uk/>, 4 p.; <http://www.dresselgenealogy.us/>, 8 p.; <http://www.stickylittleleaves.com/>, 2 p.; <http://www.wikipedia.com>, 17, 25, 27, 32, 42, 44, 53 p.; <https://leonettimiranda.files.wordpress.com/>, 7 p.; <https://s-eu-west-1.amazonaws.com/>, 8 p.; <https://s-media-cache-ak.pinning.com/>, 7 p.; Josse H., 5, 32 p.; Konopczyński Wł., Konfederacja Barska, Warszawa, 1991, 20 p.; Langemeyer G., Unverfehrt G. Bild als Waffe, München, 1985, 9 p.; Lauros-Giraudon, 5 p.; Lehrmittelverlag des Kantons Zürich, 1 p.; Lietuvos nacionalinis muziejus, 25, 45, 50 p.; Mary Evans Picture Library, London, 62 p.; Mikalauskis E., 22 p.; Miškinius Š., 23 p.; Musee de l'Armee, Paris, 32 p.; Musee des Beaux-Arts, Dijon, 5 p.; Musee du Louvre, Paris, 5 p.; Muzeum Narodowe, Warszawa, 19 p.; Volk und Wissen GmbH&Co. OHG., Berlin, 10, 12 p.; Wydawnictwo Kluszczyński, Kraków, 25 p.; www.sentikiai.lt, 28 p.; Музеи литературы, Москва, 38 p.

Leidėjai stengėsi susisiekti su iliustracijų autorių teisių savininkais, bet ne visada sėkmingai. Jei iliustracijų savininkai pareikštų savo teises, esame pasirengę įvykdyti visus pagrįstus reikalavimus.

1 Naudokis internetu ir nustatyk, kurių Lietuvos miestų ir miestelių istoriniai herbai vaizduojami.

				
Miestas				
Kada ir kuris valdovas suteikė savivaldos teisę?				
Ką simbolizuoja herbas?				

2 LDK gyventojai XVI a. II pusėje–XVIII a. pab. Pagal pateiktus statistikos duomenis nubraižyk diagramą.

1. Kokie demografiniai procesai atsispindi diagramoje?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Nurodyk gyventojų skaičiaus kaitos LDK priežastis.

.....

.....

.....

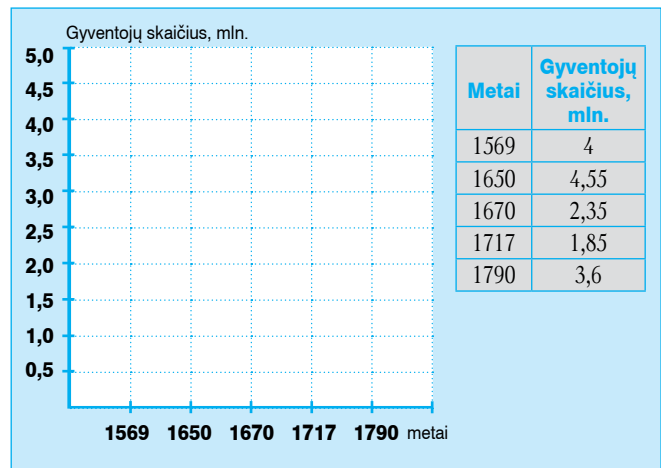
.....

.....

.....

.....

.....

3 Vilniaus naujų miestiečių skaičius pagal kilmės šalis 1661–1795 m.

1. Išnagrinėk statistikos duomenis. Apytiksliai apskaičiuok, kokį procentą (%) naujų Vilniaus miestiečių sudarė vietiniai LDK gyventojai, o kokį – svetimšaliai. Kokią apibendrinamąją išvadą gali padaryti iš gautų duomenų?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

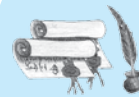
2. Iš kurios šalies atvyko daugiausia svetimšalių? Kaip manai, kodėl?

.....

.....

.....

.....

- LDK 3139
- Lenkijos karalystė 334
- Vokietija 305
- Rytprūsiai 251
- Habsburgų valdos (Austrija, Čekija) 89
- Kuršas ir Livonija 64
- Rusija 44
- Skandinavija 16
- Viduržemio pajūris 14
- Balkanai 7
- Prancūzija 6
- Šveicarija 5
- Olandija 3
- Anglija 2
- Armėnija 1
- Persija 1

A. Urbanavičius. Vilniaus naujieji miestiečiai 1661–1795 m. – Vilnius, 2005, p. 216.

4 Išnagrinėk rašytinį šaltinį.

1. Kokias to meto LDK visuomenės ydas iškelia šaltinis?

.....

.....

.....

.....

2. Internete, bibliotekoje pasidomėk ir rask svetimšalių, XVIII a. keliavusių po LDK, atsiminimų. Kas juos iš to meto Lietuvos gyventojų papročių, gyvenimo būdo, buities labiausiai stebino?

.....

.....

.....

.....

1720 m. pamokslas apie negeroves Žemaitijos miestelėnų vestuvėse

Dide ir plati ira Szalis ziamayciu, daug sawimp tury Sodziu ir miestialu, nie maža Juose buwoia ant metu Swodbu, nes koki ant tu Swodbu buwoia pakwiesti Sweciey, ach bijaus kalbetie ir Jumis atmintie! Buwoia ant Ju Swodbos ne Wieszpats Su Motinu ir Mokitineys sawa, Bet du Welnay; wienas welnas kurys i girtibi weda žmonias, Idant apsiryi Girtuokles kayp kiaules purwinie nuodėmėse wolotus; Antras Welnas Kurys ing necistata weda. Tegul tokios Swodbos niekadods ant swieta terp zmoniu nebuwoia, Tegul wissitoki pikti dayktay su ugnies dumays iz ziamayciu szalies isieyna.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kasdienis gyvenimas. – Vilnius, Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2001, p. 823.

3. Kokių skirtumų nuo dabartinės bendrinės lietuvių kalbos tekste pastebėjai?

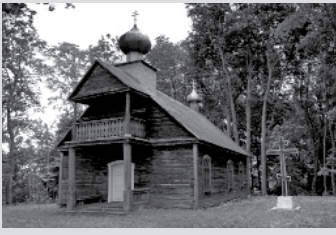
.....

.....

.....

.....

5 Lietuvos krikščioniškos mažumos. Remkis žiniomis, papildomais informacijos šaltiniais ir užpildyk lentelę.

	 Stačiatikiai	 Unitai	 Sentikiai
Kada ir kokiomis aplinkybėmis atsirado LDK?	.....	.....	.....
Tikėjimo, apeigų ypatumai	.....	.....	.....
Skaičius 1790 m. LDK (%) gyventojų	.....	.....	.....
Kur daugiausia gyveno?	.....	.....	.....
Kiek yra dabartinėje Lietuvoje?	.....	.....	.....